

26 maja br. w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy odbyła się konferencja naukowa pn. *Leon Janta-Połczyński (1867-1961) – działacz niepodległościowy, minister i senator II RP w 150 rocznicę urodzin*. Przedsięwzięcie wpisywało się w tegoroczne obchody 150. rocznicy urodzin tej wybitnej, ale zapomnianej postaci. Przypomnijmy, że był on senatorem I i III kadencji. Uczestniczył w wielu inicjatywach mających na celu uzyskanie niepodległości przez ziemie zachodnie w okresie I wojny światowej. Bardzo zaangażował się w walkę o powrót Pomorza do Polski.

W trakcie konferencji została zaprezentowana również wystawa poświęcona L. Jancie-Połczyńskiemu, która dotarła do Bydgoszczy prosto z Senatu RP. Należy dodać, że podczas posiedzenia Senatu w dn. 16 maja br. została przyjęta uchwała uznająca wybitne zasługi tego polityka dla Państwa Polskiego.

Powyższe wydarzenia zostały zainicjowane przez Senatora RP Andrzeja Kobiaka, który postanowił przywrócić pamięć o Leonie Janta-Połczyńskim.

Patronat honorowy nad konferencją naukową w dn. 26 maja objął JM Rektor UKW, prof. dr hab. Jacek Woźny. O wysoce merytoryczną oprawę majowej konferencji zadbał Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych UKW, a w szczególności prof. dr hab. Włodzimierz Jastrzębski- biograf L. Janty-Połczyńskiego. Spotkanie poprowadził prof. dr hab. Marek Zieliński- dyrektor IHISM. W swoim przemówieniu Rektor mówił przede wszystkim o perspektywie pamięci kulturowej, która mogłaby odpowiedzieć na pytanie dlaczego wspominamy Leona Jantę-Połczyńskiego.

Wypowiedział się także Senator Andrzej Kobiak, który przede wszystkim podziękował władzom Uczelni za możliwości organizacji konferencji. W kilku słowach wyjaśnił czemu wspominamy akurat tego polityka: *To był tak wybitny człowiek, tak bardzo zasłużony dla Polski i polskości, że powinniśmy o nim nie tylko pamiętać, ale uczyć się na jego życiorysie, działaniach i dokonaniach.*

Za zaproszenie Senatora Kobiaka w konferencji uczestniczyli członkowie Rodu wybitnego polityka, m.in. wnuk Stanisław Tyszkiewicz, wnuczka Teresa Tyszkiewicz oraz prawnuk Krzysztof Tyszkiewicz Pierwszym prelegentem był prof. Stanisław Tyszkiewicz. W niezwykle interesujący sposób przedstawił rodzinne wspomnienia związane ze swoim dziadkiem. Były anegdoty z dzieciństwa i nieznane dotąd informacje o życiu prywatnym L. Janty-Połczyńskiego.

W wystąpieniach panelu eksperckiego zachowano należyty porządek chronologiczny. Pierwsza z prelekcji w panelu eksperckim wygłoszona została przez dr Jerzego Szwankowskiego i dotyczyła dziejów Rodu do przełomu XIX/XX w.

Kolejny prelegent, prof. dr hab. Włodzimierz Jastrzębski poruszył bardzo rozbudowany rozdział w życiorysie L. Janty-Połczyńskiego. Przybliżył działalność patriotyczną i niepodległościową tego polityka w początkowych dekadach XX w.

Z kolei prof. dr hab. Zdzisław Biegański opisał aktywność L. Janty-Połczyńskiego jako senatora w dwóch kadencjach: 1922-1927 oraz 1930-1935.

Ostatni referat wygłoszony przez prof. dr. hab. Jacka Knopka dotyczył głównie działalności ministerialnej w pięciu rządach II RP, tj. w latach 1930-1932.

Podczas konferencji zostały przyznane dwie odznaki honorowe Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego (SIT Spoż.NOT). W dowód uznania za działalność na rzecz zachowania dobrej pamięć o ludziach zasłużonych dla kraju, a w szczególności dla polskiej nauki i techniki przemysłowej i rolniczej, nagrodzono Senatora RP Andrzeja Kobiaka oraz prof. dra hab. Włodzimierza Jastrzębskiego.

Należy podkreślić, że w następstwie powyższego wydarzenia zostanie wydana publikacja pokonferencyjna w całości poświęcona Leonowi Janta-Połczyńskiemu.

UCHWAŁA

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 16 maja 2017 r.

w sprawie uznania zasług dla Państwa Polskiego Leona Janty-Połczyńskiego w 150-lecie urodzin

Senat Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd Leonowi Jancie-Połczyńskiemu, wybitnemu Polakowi, wielkiemu patriocie, politykowi, prawnikowi i działaczowi społecznemu.

25 maja 2017 r. mija 150 lat od dnia urodzin Leona Janty-Połczyńskiego (1867–1961) – wybitnego polityka i społecznika wywodzącego się z terenu Pomorza. W czasach zaboru pruskiego był on m.in. patronem polskich kółek rolniczych na Pomorzu Gdańskim (1907–1919), wydawcą polskich czasopism, takich jak m.in. „Kłosa” (1905–1919) i „Gazeta Gdańska” (1898–1905), w latach I wojny światowej należał w Poznaniu do polskich tajnych stowarzyszeń walczących o niepodległość. W II Rzeczypospolitej piastował funkcje państwowe, wiceministra byłej Dzielnicy Pruskiej (1919–1921) i ministra rolnictwa (1930–1932) w 5 rządach, oraz był senatorem I i III kadencji.

Urodził się 25 maja 1867 r. w Wysokiej (powiat Tuchola) jako syn ziemianina Adama i Leontyny z Zabłockich. Leon Janta-Połczyński, absolwent Gimnazjum Klasycznego w Chojnicach, studiował prawo na uniwersytetach w Berlinie i Jenie. Po zakończeniu I wojny światowej był ekspertem na konferencji pokojowej w Wersalu. Mimo głębokiego kryzysu gospodarczego jako minister podjął szereg inicjatyw gospodarczych, m.in. pomagał drobnym rolnikom w splatach kredytowych, był inicjatorem interwencyjnych zakupów przez państwo nadwyżek zbożowych, podjął próby ożywienia eksportu rolnego z Polski oraz stworzenia bloku 8 państw bałtycko-bałkańskich bazujących na rozwoju wspólnej produkcji rolnej.

Na uwagę zasługuje jego niezwykle aktywna działalność społeczna w polskim środowisku Pomorza już w okresie zaboru pruskiego. Ponadto uczestniczył w licznych inicjatywach mających na celu uzyskanie niepodległości przez ziemie zachodnie w okresie I wojny światowej. Zaangażował się w walkę o powrót Pomorza do Polski, a nawet zgromadził kilka tysięcy sztuk karabinów, by przygotować powstanie.

W czasie II wojny światowej, zagrożony aresztowaniem ze strony okupanta niemieckiego i utratą życia, ukrywał się w Generalnym Gubernatorstwie. Zmarł w Poznaniu w dniu 20 lipca 1961 r.

Prawdziwie patriotyczne dokonania Leona Janty-Pończyńskiego na rzecz suwerenności naszego Państwa potwierdzają liczne odznaczenia, m.in. Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski czy też Order Świętego Grzegorza Wielkiego. Znany był jako społecznik, który działalność dla dobra publicznego traktował jako obowiązek patriotyczny.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej uznaje wielkie zasługi Leona Janty-Pończyńskiego za godne najwyższego uznania, przede wszystkim jako patrioty oddanego sprawom Ojczyzny. Dotychczasowe przemilczanie jego postaci tym bardziej uzasadnia propagowanie tychże zasług i uczczenie 150-lecia urodzin Leona Janty-Pończyńskiego poprzez organizację licznych wydarzeń. Apeluje do środowisk oświatowych o popularyzację postaci Leona Janty-Pończyńskiego.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

MARSZAŁEK SENATU

Stanisław KARCZEWSKI